Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

SPÓŁNOTA

Dnia 16 kwietnia 1933 r. № 8

PISEMKO SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

Minął rok...

W spółdzielniach obecnie odbywały się zgromadzenia doroczne, władze składały sprawozdania przed członkami, którzy, wypowiadając opinję i uwagi, spełniają w ten sposób obowiązek oceny działalności. Podobnie ogół członków interesuje i zaciekawiać niewątpliwie powinien stan innych spółdzielni w okręgu. Dlatego umieszczamy zbiorowe sprawozdanie wszystkich spółdzielni. Liczymy, że w ten sposób wytwarzamy zbiorową opinję spółdzielców Zagłębia, a co za tem idzie — przez zbiorową krytykę braków i podnoszenie stron dodatnich przyczynimy się do postępu ruchu w naszym okręgu.

Musimy sobie jednak szczerze i otwarcie powiedzieć: jesteśmy częścią składową obecnej gospodarki i nasze założenia jesteśmy zmuszeni dostosowywać do jej metod. Parę więc uwag co do ogólnej sytuacji.

Już rok temu zgodną była opinja powszechna, że wchodzimy w okres katastrofy. Potwierdzenie tego mamy w ostatnich zjawiskach. *Bezrobocie* osiągnęło punkty, gdzie powstają formalne cmentarze pracy. Niemcy 33%, Anglja 23%, Ameryka 34% bezrobotnych, Polska podobno ma 40% bez pracy z pośród pracowników fizycznych, normalnie zatrudnionych w przemyśle. Wśród pracowników umysłowych w Polsce na ogólną liczbę 560.000 we wrześniu 1932 r. było bez pracy 120.000.

Poco szukać przykładów daleko. Weźmy nasze najbliższe okolice. Zawiercie — klasyczny przykład położenia: zakłady stoją, ludność częściowo żyje z zasiłków, poza tem dożywia się... głodem. Zwiedzając jedną ze szkół Zawiercia, otrzymałem informacje, że na 1.000 dzieci 800 musi być dożywiane, bo przychodzą z domu głodne. Niedziw, że robotnicy bronią się przed zamykaniem choćby i na 2 dni pracującej kopalni (Mortimer, Klimontów). Poco zresztą mnożyć przykłady. Sami je mamy przed oczyma.

Świat jest wobec tej klęski bezradny. Padają takie, zdawałoby się przystosowane społecznie do najnowszych warunków zakłady, jak Ford i t. p. Przestaje się wśród tych okoliczności mówić o kryzysie gospodarczym, mówimy wręcz o kryzysie dotychczasowego ustroju.

Wśród takich warunków rozwijały swą działalność spółdzielnie, a co nas dotyczy — w Zagłębiu w szczególności. Jakąż odporność wobec kryzysu okazuje ruch spółdzielczy? Zaznaczyliśmy, że jako całość podlegamy działaniu praw obecnego ustroju. Tem niemniej reprezentujemy planowość gospodarki i skutki kryzysu są, w całości biorąc, przez ruch spółdzielczy mniej jaskrawo odczuwane. Zarówno mniejszy spadek obrotów, jak i mniejsze ilości upadłości są dosadnym argumentem.

Ale kooperacja jest organizacją szerokich mas i wtedy tylko realizuje się jej

istotne założenia. Jako przykład, ciekawy niezmiernie w tym względzie, mamy Szwecję.

Ludność kraju liczy 6.100.000, natomiast 844 spółdzielnie spożywców, należące do Związku, zrzeszają 480.000 członków, przyczem w ciągu 1931 r. przybyło 30.000 nowych i otwarto 208 nowych sklepów. Podobieństwo z Polską jest takie, że u nas jest 765 spółdzielni spożywców związkowych, zrzeszają one na 31.XII 1931 r. — 339.236 członków, a w 1931 r. ubyło 16.000 członków; ludność zaś Polski wynosi 32.000.000. Ale zato spółdzielczość szwedzka ma w kraju największe młyny, największe fabryki margaryny, obuwia i inne zakłady, a ostatnio przeprowadziła zwycięską walkę z kartelem produkcji żarówek. Jest to możliwe, gdyż szwedzki ruch stanowi masową organizację.

Szczególnie bolesny obraz widzimy w Zagłębiu. Stwierdziliśmy w roku ubiegłym, że zorganizowanych w naszych szeregach jest mały odsetek ogółu pracujących w Zagłębiu. W tym roku stosunek jeszcze się pogorszył. Okazało się bowiem, że jedna z większych spółdzielni wykreślić musiała 3.400 członków nieczynnych i cały okrąg — 26 spółdzielni — liczy zaledwie 10.672 członków.

Jeżeli zważymy, że samych górników jest około 30.000, to zrozumiemy, jak daleko nam od organizacji masowej. Wołać poprostu musimy na alarm. Kryzys nie może być dla nas wymówką. Kryzys dla mas pracujących jest cementem organizacyjnym. Przeto zarówno przy analizie działalności gospodarczej na konferencji okręgowej, jak i przy planowaniu pracy w poszczególnych spółdzielniach, troska największa musi być zwrócona w kierunku powiększenia naszych szeregów.

Mobilizujmy siły. Wszyscy — członkowie i władze spółdzielni wykazać muszą wolę czynu, aby rok bieżący nie upodobnił się do roku, który minął. *W. K*

Stan organizacyjny i gospodarczy spółdz. spoż. Zagłębia Dąbrowskiego za 1932 r.

I. *Stan organizacyjny*

W ciągu 1932 roku, na skutek przeprowadzonego nadzoru sądowego została wykreślona ze Związku Spółdzielnia Spoż. Prac. T-wa „Hr. Renard" w Sosnowcu. Obecnie okrąg liczy 26 spółdzielni spożywców, rozmieszczonych: 20 w powiecie będzińskim, 4 w powiecie zawierciańskim, 2 w powiecie olkuskim. Spółdzielnie te organizacyjnie i gospodarczo ciążą do naszego Oddziału w Będzinie.

Na terenie działania tych spółdzielni rozmieszczonych jest 89 sklepów o asortymencie spożywczo - kolonjalnym, ponadto prowadzą one 15 wytwórni (w tem 10 piekarń, 3 masarnie, 2 warsztaty szewckie). Ogółem zatrudnionych pracowników wg. stanu na 31.12.1932 r. było 229.

Ruch członków w 1932 roku był bardzo słaby. W ciągu roku przybyło 589 członków, ubyło i wykreślono 4.330. Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Sosnowcu wykreśliła w ciągu r. 1932 — 3.441 „członków martwych" nie biorących udziału w życiu Spółdzielni. Po oczyszczeniu rejestru członków tej Spółdzielni, we wszystkich spółdzielniach lista członków została już uporządkowana. Stan członków na 1 stycznia 1933 roku wynosił 10.672.

Kontrola zakupów prowadzona była systemem kartkowym, 5 spółdzielni nie prowadziło wogóle kontroli zakupów.

Zakupy członkowskie w spółdzielniach wahały się od 52,4% do 93,6% ogólnych obrotów Spółdzielni.

Walne zebrania członków w 15 spółdzielniach odbywały się się 1 raz do roku, w pozostałych 2—4 razy. W ciągu 1932 roku odbyło się ogółem 47 walnych zebrań. Niezależnie od tego odbywały się w spółdzielniach okręgowych zebrania dzielnicowe członków.

Największe zainteresowanie i frekwencja była na dorocznych walnych zgromadzeniach, mniejsza na zebraniach kwartalnych sprawozdawczo-informacyjnych.

W zakresie wewnętrznej kontroli nad majątkiem spółdzielni władze nadzorcze spółdzielni (komisje rewizyjne) wykazały pewne ożywienie, stwierdzić jednak trzeba, że w dalszym ciągu jeszcze działalność ta jest niedostateczna.

Posiedzenie rad nadzorczych w 15 spółdzielniach odbywały się 1—2 razy na miesiąc, w pozostałych 1 raz na 2 miesiące. Najmniej w Spółdzielni było 6 posiedzeń Rady Nadzorczej w ciągu roku.

II. *Działalność gospodarcza*

Działalność handlowa w 1932 roku znacznie osłabła. Łączny obrót 26 spółdzielni Zagłębia Dąbrowskiego w 1932 r. wynosił złotych 6.101.622, podczas gdy w 1931 obrót tych samych spółdzielni zł. 8.428.031, stanowi to zmniejszenie 27,8%. W roku 1931 spadek obrotów wynosił 10,2%.

W porównaniu do 1930 r., okresu czasu o największem napięciu działalności handlowej, spadek obrotów w 1932 roku wyraża się w 37,4%.

Rozpiętość obrotów jest znaczna i w 1932 roku wynosiła od 2,8% aż do 69,1%.

W związku z tak znacznem skurczeniem się działalności handlowej w niektórych spółdzielniach załamana została równowaga budżetowa i zmniejszona dochodowość spółdzielni.

Składniki wynikowe kształtowały się następująco:

	1930	1931	1932
Nadwyżka brutto na towarach	9,8%	9,2%	8.65%
Koszty handlowe	7,2%	7,7%	7,97%

Od trzech lat widać stały spadek nadwyżki brutto na towarach i wzrost kosztów handlowych, czynników, które mają bezpośredni wpływ na wykazywanie ostatecznych rezultatów gospodarki.

Przyczyną zmniejszania się nadwyżki brutto jest spadek przeciętnej kalkulacji, powstałej między innemi na skutek większego spadku cen w handlu detalicznym niż hurtowym, oraz przez rozprowadzanie przeważnie artykułów I-ej potrzeby o małej kalkulacji. Statystyka, przeprowadzona w jednej większej spółdzielni na terenie Zagłębia Dąbrowskiego wykazała, że obrót art. pierwszej potrzeby stanowił 77% ogólnych obrotów tej spółdzielni.

Składniki kosztów handlowych za 1932 rok były następujące:

Wydatki personalne	zł.	298.312	co do obrotu stanowi	4,9%
Komorne, opał i światło	„	45.746	„	0,7%
Patenty i podatki	„	37.470	„	0,6%
Procenty i koszty dyskonta	„	27.404	„	0,4%
Wydatki na propagandę	„	10.417	„	0,2%
Różne wpdatki (ubezp. towarów materj. piśm. druki skł, lustr. i t. p.)	„	67.365	„	1,1%
		486,714		7,9%

Z zestawienia powyższego widać, że najgłówniejszą pozycją w kosztach handlowych, bo 4,9% w stosunku do obrotu, stanowią wydatki personalne. W wydatkach rzeczowych dużem obciążeniem są %% i koszty dyskonta. Wydatki z tego tytułu wynosiły zł. 27.404, jest to 0,4% od obrotu. Jest to granica raczej dolna, bo w poszczególnych spółdzielniach stosunek ten jest znacznie wyższy, wpływając nawet bezpośrednio na podważanie rentowności Spółdzielni.

III. *Stan majątkowy i finansowy*

Uderzającą cechą bilansu 1932 roku jest znaczny spadek sumy bilansowej ze zł. 2.051.977 w 1931 r. na zł. 1.741.827 w 1932 r., t. j. o 15,2%.

Zbiorowy bilans spółdzielni

STAN CZYNNY.

	Rok 1931	%%	Rok 1932	%%
Kasa	182.443	8.8	43 321	2.5
Towary	490.626	24	359.212	20.6
Nieruchomości	287.248	14	359.809	30,7
Ruchomości	157.060	7,7	162.349	9 3
Dłużnicy za towar	536 776	26.2	438.487	25 1
Różni dłużnicy	355:728	17.3	334 021	19.2
Straty	42 096	2	44.628	2.6
	2.051.977	100	1.741.827	100

Stan organizacyjny i gospodarczy

Liczba porz.	Miejscowość i nazwa spółdzielni	Rok założenia	CZŁONKOWIE: Było na początku roku	CZŁONKOWIE: w ciągu roku: Przybyło	CZŁONKOWIE: w ciągu roku: Ubyło	CZŁONKOWIE: Stan w końcu roku	W ciągu roku odbyło się: Waln. zebrań	W ciągu roku odbyło się: Posiedz. R. Nadz.	ILOŚĆ: Wytwórni	ILOŚĆ: Sklepów	ILOŚĆ: Pracowników
	Powiat będziński										
1	Czeladź, S. S. „Praca"	1903	208	5	10	203	3	6	—	2	4
2	Dąbie, O. S. S.	1914	376	1	—	377	1	6	—	3	3
3	Dobieszowice, S. S. „Pomoc"	1909	530	—	7	523	3	16	2	4	9
4	Gołonóg, O. S. S. „Flora"	1906	493	15	106	402	1	14	1	3	11
5	Grodziec, 1-sze Grodziec.	1907	270	11	27	254	2	13	—	2	6
6	Koszelew, S. S. „Robotnik"	1921	207	—	4	203	3	17	—	1	1
7	Milowice, S. S. „Sprawiedliwość"	1907	665	12	29	648	1	6	1	3	15
8	Niemce, O. S. S. „Robotnik"	1907	1051	26	29	1048	1	10	2	5	23
9	Niwka, O. S. S. „Społem"	1918	1202	6	89	1119	1	12	1	7	32
10	Piaski, S. S. „Zgoda"	1907	715	40	70	685	4	19	1	5	20
11	Rogoźnik, S. S. „Jedność"	1907	217	—	—	217	4	23	—	1	1
12	Siemonia, S. S. „Rolnik"	1919	157	4	—	161	1	8	—	1	1
13	Sosnowiec, Pow. S. S.	1906	4266	111	3499	878	3	16	1	12	28
14	„ Prac. T-wa Sosnowiec	1921	92	1	3	90	1	—	—	1	2
15	„ R. S. S. Z. D.	1919	1055	153	56	1152	1	6	1	—	17
16	Strzyżowice, S. S. „Praca"	1912	105	2	5	102	1	14	—	1	1
17	Wojkowice-Kom., O. S. S.	1919	684	2	68	618	2	17	1	6	9
18	Zagórze, „Spółdzielnia"	1919	112	8	—	120	2	20	—	1	1
19	Ząbkowice, S. S. „Społem"	1912	160	15	42	133	1	8	—	1	2
20	Ujejsce, S. S. „Obrona"	1906	291	14	146	159	1	19	—	2	2
			12856	426	4190	9092	37	250	11	68	188
	Powiat zawierciański										
21	Mierzęcice, O. S. S.	1914	437	33	—	470	1	14	—	3	4
22	Niegowonice, S. S. „Jedność"	1919	187	9	6	190	1	20	—	2	2
23	Wysoka, S. S. „Wysoka"	1907	108	1	4	105	4	6	1	1	6
24	Zawiercie, S. S. „Przyszłość"	1909	75	4	3	75	1	9	—	9	9
			807	47	14	840	7	49	1	15	21
	Powiat olkuski										
25	Bolesław, O. S. S. „Społem"	1916	385	53	113	325	1	10	2	4	13
26	Sławków, S. S.	1912	365	63	13	415	2	13	1	2	7
			750	116	126	740	3	23	3	6	20
	Ogółem 26 spółdzielni		14413	589	4330	10672	47	322	15	89	229

spożywców Zagłębia Dąbrowskiego

STAN BIERNY.

	Rok 1931	%%	Rok 1931	%%
Udziały	432.408	21.1	393.789	22.3
Fundusz społeczny	626.145	38.6	664.582	38.1
Wkłady oszczędn.	112.022	5.5	123.402	7.1
Akcepty	213.220	10.4	237.048	13.6
Wierzyciele	510.552	24.7	261.468	15
Nadwyżka	157.630	7.7	61.538	3,6
	2.051.977	100	1.741.827	100

spółdzielni okr. będzińskiego za 1932 r.

Obroty w złotych		1930 r. (100) Zmiana do	Stosunek % do obrotu										Zakup w Związku				Udziały w złotych	
			Zakup członków		Zwroty członkom		Przeciętna kalkulacja		Zysk brutto		Koszty handlowe		Suma	Suma	Stosunek procentowy		Statutowy	Wypłacony przec.
1932	1931		1932	1931	1932	1931	1932	1931	1932	1931	1932	1931	1932	1931	1932	1931		
178.468	183.554	97,2	85,9	73,0	—	0,5	9,6	10,4	9,1	10,3	8,0	8,8	76.938	71.158	50,0	44,0	50	63,28
39.260	75.599	51,9	—	—	—	—	12,6	12,8	11,8	12,1	17,2	15,8	24.196	42.894	74,3	74,6	25	11,90
223.029	445.554	50,0	84,9	84,0	1,0	2,3	9,7	9,7	8,9	8,8	7,7	5,8	105.375	162.456	55,0	69,0	40	33,46
303.119	491.708	61,9	65,0	85,8	—	2,0	8,8	9,1	7,4	8,9	7,8	6,4	159.029	220.797	60,0	45,0	50	58,04
204.460	295.668	69,0	—	43,0	—	1,0	9,9	10,3	9,6	9,5	9,4	7,8	86.368	110.107	48,0	42,3	25	35
16.268	54.009	30,9	—	—	—	—	8,5	9,5	0,6	12,1	22,1	14,1	7.530	12.353	55,6	27,0	15	23,30
536.053	821.512	65,2	90,1	93,6	2,0	3,5	11,8	12,5	11,4	11,2	8,5	7,2	218.333	327.234	48,0	48,0	25	68,47
538.883	609.103	88,4	—	64,8	—	1,0	8,4	9,5	7,8	9,2	9,0	7,6	313.511	312.091	67,0	60,0	30	29,06
827.834	941.251	88,0	81,2	91,1	1,5	2,5	8,5	9,3	9,2	9,1	6,6	6,2	358.069	403.215	53,0	51,0	25	47,74
533.706	670.693	79,6	80,0	91,0	1,0	1,5	10,6	11,5	9,8	10,4	8,0	8,2	244.564	280.451	55,0	49,0	25	77,10
33.750	85.546	39,4	95,0	—	—	—	10,3	11,3	10,0	10,5	9,8	10,7	20.626	39.451	78,8	59,0	40	36
26.090	54.919	53,0	—	70,0	—	2,0	11,7	10,6	11,3	11,0	10,3	8,7	12.218	28.899	55,8	65,7	10	9,47
825.456	920.014	89,2	63,2	65,8	1,0	1,0	8,6	9,2	8,3	9,3	7,3	7,8	504.193	403.440	70,0	50,0	25	20,25
70.339	76.193	92,3	71,0	—	—	1,1	8,7	10,3	7,0	9,7	5,5	7,2	12.603	5.739	13,8	8,0	40	32,80
513.193	890.721	57,8	61,0	59,0	—	—	8,3	9,6	6,8	8,2	8,2	8,9	164.155	162.011	89,0	21,0	25	20,79
30.775	50.996	60,3	74,0	—	—	1,0	9,9	11,9	9,6	12,2	12,7	7,8	13.340	24.898	64,8	56,8	30	25,50
221.562	451.113	49,1	—	—	—	—	8,1	9,2	5,9	7,5	11,8	9,0	144.273	257.853	75,0	75,0	100	26,95
42.476	58.088	73,4	68,0	67,0	—	—	11,4	11,3	10,6	9,3	9,8	8,6	19.361	78 070	49,9	66,5	10	6,78
126.889	152.475	83,4	67,7	56,0	—	1,2	10,0	10,0	9,5	9,4	7,9	6,7	65.689	69.903	57,0	54,0	25	26,97
91.057	121.120	75,0	69,5	58,0	—	—	10,9	9,1	10,3	8,6	8,4	9,3	44.956	28.530	65,0	65,0	25	13,55
5.381.667	7.449.836	72,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595.327	3.041.543	—	—	—	—
81.498	112.769	72,3	—	11,3	—	—	12,0	12,7	10,7	12,9	15,0	13,1	38.381	53.686	58,0	58,1	50	0,35
62.106	82.436	75,3	93,6	69,0	2,0	3,5	12,6	12,8	11,7	12,6	8,2	6,4	31.279	40.613	56,0	55,0	25	38,90
128.326	142.155	89,5	53,7	66,0	—	—	11,0	11,1	9,3	7,2	3,9	8,8	49.124	61.895	45,0	42,4	100	97,41
19.001	18.176	104,0	—	—	—	—	16,8	12,0	16,3	11,8	22,3	11,0	—	—	—	—	25	31,89
290.631	345.536	81,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	118.784	156.194	—	—	—	—
214.733	341.344	62,9	—	54,0	—	—	9,8	9,7	8,3	9,2	8,8	8,1	106.276	171.939	59,0	61,0	50	25,56
214.291	281.315	76,1	52,4	72,4	—	1,0	9,6	9,0	7,9	7,3	7,4	6,3	103.544	152.054	54,0	63,0	25	28
429.024	622.659	68,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209.820	323.993	—	—	—	—
6.101.622	8.428.031	72,3	—	—	—	—	—	—	8,65	9,2	7,9	7,7	2.923.931	3.521.730	83,0	100	—	—

Bilans zbiorowy spółdzielni Zagłębia Dądbrowskiego na 31.XII 1932 r.

L. p.	Miejscowość i nazwa spółdzielni	STAN CZYNNY: Kasa	Towary	Nieruchomości	Ruchomości	Dłużnicy za towary	Różni dłużnicy	Straty	Suma bilansowa	STAN BIERNY: Udziały	Fundusze społeczne	Wkłady oszczędn.	Weksle własne (akcepty)	Różni wierzycie	Nadwyżka
	Powiat będziński														
1	Czeladź, S. S. „Praca"	6	9.760	1.505	760	2.665	5.363	—	20.059	12.847	4.221	—	—	1.344	1.647
2	Dąbie, Okręg. S. S. S.	689	1.752	3.451	260	5.918	13.811	4.122	30.003	4.521	2.339	—	13.500	9.643	—
3	Dobieszowice, S. S. „Pomoc"	1.901	6.937	—	4.545	42.112	14.379	—	69.874	17.500	23.647	—	16.400	9.416	2.911
4	Gołonóg, Okr. S. S. S. „Flora"	2.236	22.916	3.591	4.311	65.448	18.512	1.035	118.049	23.232	68.767	1.010	6.000	19.040	—
5	Grodziec, I Grodz. S. S.	1.997	8.354	—	386	12.433	31.022	—	54.192	8.897	23.078	—	10 437	11.667	113
6	Koszelew, S. S. „Robotnik"	472	3.954	—	120	6.299	2.013	2.639	15.497	4.731	7.431	—	1.500	1.835	—
7	Milowice, S.S. „Sprawiedliwość"	5.617	55.138	—	6.977	55.710	20.259	—	143.701	45.051	70.327	12.342	3.255	—	12.726
8	Niemce, Okr. S S. „Robotnik"	618	33.618	32.036	27.943	20.408	25.240	6.958	146.821	30.453	45.871	35.950	20.517	14.030	—
9	Niwka, Okr. S. S. „Społem"	3.902	34.694	70.340	12.701	52.478	12.688	—	186.803	53.423	86.701	1.660	22.000	3.474	19.545
10	Piaski, S. S. „Zgoda"	1.432	32.208	71.712	21.027	23.287	18.602	—	168.268	52.819	31.943	38.438	31.000	10 932	8.136
11	Rogoźnik, S. S. „Jedność"	438	1.960	12.104	1.460	4.512	10.356	1.780	32.610	7.813	6.785	674	1.250	16.088	—
12	Siemonia, S. S. „Rolnik"	155	1.453	—	444	4.153	2.875	381	9.461	1.525	5.278	—	1.000	1.658	—
13	Sosnowiec, Powszechna S. S.	5.855	26.797	60.405	26.677	33.726	38.075	—	191.535	39.324	95.381	—	31.534	15.393	9.903
14	„ Prac. T-wa Sosn.	3.173	3.819	—	416	1.882	170	—	9.460	3.490	804	—	—	4.740	426
15	„ Rob. S. S. Z. Dąbr.	4.466	34.726	9.708	9.571	29.416	20.287	7.328	115.502	23.950	44.176	1.688	25.742	19.946	—
16	Strzyżowice, S. S. „Praca"	—	2.644	—	471	6.378	1.730	1.202	12.425	2.601	8.842	—	300	682	—
17	Wojkowice Kom. Okr. S. S. S.	31	14.042	—	5.062	14.652	12.531	14.162	60.480	16.663	8.645	—	21 204	13.968	—
18	Ujejsce, S. S. „Obrona"	993	2.255	4.931	372	4.600	3.273	—	16.424	807	7.406	—	1.800	5.960	451
19	Zagórze, S. S. „Spółdzielnia"	4	4.598	—	250	11.403	3.371	—	19.626	3.587	12.443	—	2.000	996	600
20	Ząbkowice, S. S. „Społem"	278	2.358	—	490	5.160	4.105	—	12.386	2.142	2.520	772	1.800	3.703	1.449
		34.258	303.983	269.783	124.243	402.640	258.662	39.607	1.433.176	355.376	556.605	87.534	211.239	164.515	57.907
	Powiat zawierciański														
21	Mierzęcice, Okr. S. S. S.	1.300	5.868	16.667	2.686	10.197	12.900	3.750	53.368	163	2.614	—	18.809	31.782	—
22	Niegowonice, S. S. „Jedność"	906	4.095	45	807	8.953	5.432	—	20.238	5.869	12.197	—	—	288	1.884
23	Wysoka, S. S. „Wysoka"	2.167	9.585	—	23.089	465	13.131	21	48.458	10.228	10.619	—	—	27.611	—
24	Zawiercie, S. S. „Przyszłość"	203	205	22.319	299	1.180	5.417	1.250	30.873	2.392	14.693	—	—	13.788	—
		4.576	19.753	39.031	26.881	20.795	36.880	5.021	152.937	18.652	40.123	—	18.809	73.469	1.884
	Powiat olkuski														
25	Bolesław, Okr. S. S. „Społem"	3.405	18.983	50.995	9.611	3.933	23.397	—	110.324	8.150	50.553	22.630	7.000	21.945	46
26	Sławków, Sp. Spożywców	1 082	16.493	—	1.614	11.119	15.082	—	45.390	11.611	17.301	13 238	—	1.539	1.701
		4.487	35.476	50.995	11.225	15.052	38.479	—	155.714	19.761	67.854	33.868	7.000	23.484	1.747
	Razem 26 spółdzielni	43.321	359.212	359.809	162.349	438.487	334.021	44.628	1.741.827	393.789	664.582	123.402	237.048	261.468	61.538

Na spadek ten złożyły się po stronie aktywów następujące pozycje:

		1931 r.		1932 r.		
Składniki płynne (kasa i towary)	zł.	673.069	zł.	402.533	zmn. o zł.	270.536
Dłużnicy za towary	„	536.776	„	438.487	„ „	98.289
Różni dłużnicy	„	355.728	„	334.021	„ „	21.707
		razem zmniejszono o sumę			zł.	390.532

Trudności finansowe zmusiły spółdzielnie do upłynnienia części swoich aktywów. Nastąpiło to głównie przez upłynnienie i zmniejszenie remanentu towarowego oraz salda kasy. Drugą pozycją pocieszającą jest zmniejszenie kredytów o sumę zł. 98.289. Fakt zmniejszenia się kredytów towarowych zasługuje na specjalne podkreślenie, zważywszy na okoliczności, że cała kampanja antykredytowa prowadzona była w okresie największego zubożenia ludności. Należności za towary w porównaniu do 1930 r., a więc w ciągu okresu czasu prowadzonej walki ze sprzedażą na kredyt na terenie Zagłębia Dąbrowskiego zmniejszyły się o zł. 187.138.

O ile z jednej strony widać upłynnienie części aktywów, to z drugiej obserwujemy wzrost unieruchomień stałych (ruchomości i nieruchomości). Pozycja ta w 1932 r. zwiększyła się o zł. 77.850, stało się to wskutek budowy własnego domu w Sp. Sp. „Zgoda" na Piaskach oraz S. S. „Społem" w Bolesławiu.

Naogół jednak można stwierdzić dość znaczną poprawę struktury bilansu na 31.12.1932 roku.

W związku z upłynnieniem aktywów nastąpiło zmniejszenie zobowiązań Spółdzielni; przedewszystkiem spadły zobowiązania na r-kach otwartych ze zł. 510.552 w 1931 r. na zł. 261.468 w 1932 roku, czyli o sumę zł. 249.084.

Na skutek zmniejszenia się ogólnej sumy bilansowej, oraz spłaty części zobowiązań spółdzielni poprawił się stosunek kapitałów własnych do obcych, mimo, że w cyfrach absolutnych kapitały własne pozostały prawie bez zmiany.

	1931 r.	1932 r.	wzrost
Fundusze własne (udziały, fundusze społeczne i rezerwa) wynosiły.	1.058.553	1.058.371	182
Fundusze obce (wkłady oszcz., akcepty, różni wierzyciele)	835.794	621.918	213.876

Fakt zmniejszenia zobowiązań Spółdzielni o sumę zł. 213.876 świadczy o dość dużym wysiłku władz spółdzielni w kierunku upłynnienia aktywów.

Nadwyżka netto za 1932 rok po potrąceniu strat wynosiła złotych 16.9119 co w stosunku do ogólnego obrotu stanowi 0,28%.

Ogółem 14 spółdzielni wykazało nadwyżki na sumę zł. 61.538, 12 spółdzielni strat na sumę zł. 44.628.

Na zmniejszenie ogólnych rezultatów poza stratami operacyjnemi wpłynęły straty t. zw. bilansowe, w związku z odpisami niepewnych dłużników za towary oraz częściowem oczyszczaniem wątpliwych aktywów.

Same straty na dłużnikach za pobrane na kredyt towary wynosiły sumę zł. 23.284, różne straty przez oczyszczenie wątpliwych aktywów — zł. 34.758, razem straty nadzwyczajne stanowiły sumę zł. 58.032.

Mimo, że bilans 1932 r. w swej strukturze wykazuje znaczną poprawę, niemniej jednak zawiera on jeszcze cały szereg pozycyj i składników bardzo wątpliwej wartości.

Szczegółowe zbadanie pozycji „różni dłużnicy" wykazało, że poza udziałem w Związku o bezspornej wartości w sumie zł. 131.782, znajdują się tam należności za manka sklepowe na ogólną sumę zł. 81.661. Są to nagromadzone manka skle-

powych z kilku lat, które prawdopodobnie wcześniej, czy później w części, czy też nawet w całości trzeba będzie spisać na straty.

Poza tem dłużnicy za towary przedstawiają coraz mniejszą wartość realną, z uwagi na słabą zdolność płatniczą poszczególnych dłużników. Naogół stwierdzić można, że obecnie likwidacja starych zadłużeń towarowych będzie niewątpliwie postępowała znacznie gorzej, aniżeli działo się to dotychczas.

Ze zbadania stanu organizacyjnego i gospodarczego spółdzielni naszego okręgu występują jako ujemnie objawy: dalszy spadek liczby członków i lojalności przy zakupach, co w skutkach daje zmniejszenie obrotów i pogorszenie rentowności.

Jako środki zaradcze, leżące w granicach możliwości poszczególnych spółdzielni należy wysunąć:

Wzmożenie pracy organizacyjnej, ze szczególnem uwzględnieniem a) jednania nowych członków i wzmocnienia lojalności u dotychczasowych. W ten sposób uda się niewątpliwie wyrównać ubytek obrotów, spowodowany w znacznej mierze zmniejszeniem siły konsumcyjnej wśród ogółu; b) dalsze usprawnienie działalności władz spółdzielni. Te momenty muszą być tem więcej podkreślone, wobec nowej ustawy o podatku przemysłowym, wchodzącej w życie z dniem 1.I.1934 roku.

W zakresie działalności gospodarczej cała uwaga władz musi być zwrócona w kierunku utrzymania równowagi budżetowej, aby nie dopuścić do zjadania dotychczasowego dorobku.

Jednocześnie należy również otoczyć większą troską działy własnej produkcji (piekarnie, masarnie), które stanowiąc poważną składową część gospodarki wielu spółdzielni, wpływają w dużej mierze na końcowe rezultaty.

W dziedzinie gospodarki towarowej trzeba przystąpić do dalszego upłynnienia zachwaszczonych w niektórych spółdzielniach remanentów.

Natomiast w zakresie gospodarki finansowej spółdzielnie muszą zdążać usilnie do windykowania zaległości kredytowych. Pozwoli to na spłatę zobowiązań i uniezależnienia się od obcych kapitałów, od których spółdzielnie płacą %%. Stanowiły one za 1932 rok sumę zł. 27.404, wpływając w rezultacie na zmniejszenie ogólnych wyników.

I. Brym

Wiosenna konferencja

Konferencja okręgowa wiosenna dla naszego okręgu wyznaczona została na 30 kwietnia 1933 r. Przedmiotem obrad, jak co roku, będzie sprawozdanie z działalności Związku i ze stanu spółdzielni. Trudna sytuacja ogólna i spółdzielni wpłynie niewątpliwie na powagę narad w tych sprawach.

Szczegółowy porządek obrad zostanie podany spółdzielniom osobno.

W sklepie spółdzielczym panem są jego członkowie i jeżeli sklep się nie rozwija, to nie można ukryć, że ci członkowie nie dorośli do stowarzyszenia, choć szyld opiewa: „Kooperatywa spożywcza".

ST. WOJCIECHOWSKI

Adres Red. i Administr.: Warszawa-Mokotów, Grażyny 13. Tel.: Redakcja 8-88-73, Adm. 8-39-65

Redaktor: EDMUND ZALEWSKI | CENA 6 GR. | Wydawca: ZW. SP. SP. RZ. P

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka, Warszawa